

Jaarverslag 2018 & onderzoeksplan 2019

Rekenkamercommissie Den Helder

Den Helder, 01 april 2019

M. van den Heuvel (voorzitter)
S. Bremer-Dijkhuis (vice-voorzitter)
M. Bakker (lid tot 26-03-2019)
J. Hagens (secretaris/onderzoeker)
rkc@denhelder.nl
tel. 0223 67 8106

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave:	3
Inleiding	4
Jaarverslag 2018	
Ontwikkelingen rekenkamerfunctie	6
Missie	6
Samenstelling	6
Bijeenkomsten	7
Onderzoeken	9
Overige activiteiten	9
Financiën	10
Onderzoeksplan 2019	
Onderwerpkeuze	11
Onderzoeksonderwerpen	11
Financiën onderzoeksplan 2019	11
Bijlage 1 Begroting en rekening meerjarig	12
Bijlage 2 Overzicht onderzoekskosten	13

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Rekenkamercommissie Den Helder (verder rekenkamercommissie). Dit is het jaarverslag 2018, gecombineerd met het onderzoeksplan 2019.

De rekenkamercommissie heeft op grond van artikel 182 van de Gemeentewet de taak om het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur te onderzoeken op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid.

De rekenkamercommissie is van mening dat de controle op rechtmatigheid eerst en vooral een taak is van de accountant. De verantwoordelijkheid voor de controle op doelmatigheid ligt in beginsel bij het college die periodiek onderzoek kan verrichten op basis van artikel 213a Gemeentewet.

De rekenkamercommissie richt zich primair op het onderzoeken van de doeltreffendheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Daar wordt door de Rekenkamercommissie Den Helder invulling aan gegeven door het uitvoeren van met name ex post onderzoek. Ook kan de rekenkamercommissie een rekenkamerbrief uitbrengen waarmee relatief snel kan worden ingespeeld op de actualiteit als die daar aanleiding toe geeft. De werkzaamheden van de rekenkamercommissie dragen bij aan de controlerende en kader-stellende taak van de gemeenteraad ten aanzien van de uitvoering van het gemeentelijke beleid door het college van B&W.

Op 21 maart 2018 hebben in de meeste Nederlandse gemeenten en ook in de gemeente Den Helder raadsverkiezingen plaatsgevonden. In het inwerk-programma van de nieuw gekozen gemeenteraad is aandacht besteed aan de rekenkamercommissie.

Voor meer informatie over hoe de rekenkamercommissie haar taak vormgeeft verwijzen wij naar het document '[Missie en werkwijze](#)' uit december 2014 op de website van de gemeente Den Helder.

In dit jaarverslag wordt eerst de werkwijze van de rekenkamercommissie gedurende het jaar 2018 beschreven.

Als zodanig wordt ingegaan op:

- ontwikkelingen rekenkamerfunctie;
- missie;
- samenstelling;
- bijeenkomsten;
- onderzoeken;
- overige activiteiten;
- financiën.

Vervolgens wordt het onderzoeksplan 2019 behandeld.

Jaarverslag 2018

Ontwikkelingen rekenkamerfunctie

Sinds 2014 heeft de rekenkamerfunctie in Den Helder uitsluitend externe leden (waarvoor dien sprake was van een gemengde commissie met externe leden en raadsleden).

Om het contact met de leden van de raad te borgen, heeft de rekenkamercommissie regulier overleg met de fractievoorzitters van de gemeenteraad. Dit overleg heeft in 2018 plaatsgevonden op 10 april en, door diverse personele wisselingen binnen de rekenkamercommissie begin 2019 op 22 januari.

Missie

De missie van de Rekenkamercommissie Den Helder is:

“De Rekenkamercommissie Den Helder wil met een open, positief-kritische houding, zorgvuldig en gedegen onderzoek doen. Op deze manier wil zij leer- en verbeterprocessen stimuleren en daarmee bijdragen aan het verbeteren van het bestuur en de organisatie van de gemeente, in het belang van de inwoners van Den Helder.”

Samenstelling

De rekenkamercommissie bestaat conform de ‘Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014’ uit drie externe leden. Voor dit model is gekozen omdat Den Helder een professionele en deskundige rekenkamercommissie voorstaat, met inbreng van buiten het gemeentelijk circuit. Dit vanwege enerzijds de toegevoegde kennis en kunde en anderzijds de waarborging van het varen van een eigen, onafhankelijke, koers.

Tabel 1 Benoemen, herbenoemen en aftreden

Lid	Benoeming	Herbenoeming	Einde termijn
drs. R.J. Morée MBA	06-09-2011	06-09-2014	06-03-2018
drs. ing. G.J. Braas	09-07-2012	09-07-2015	09-07-2018
drs. S. Bremer-Dijkhuis	06-09-2017	(06-09-2020)	(06-09-2023)
Dhr. M.E. van den Heuvel MDR	06-03-2018	(06-03-2021)	(06-03-2024)
Dhr. M. Bakker	09-07-2018	(n.v.t.)	(26-03-2019)*

* De heer Bakker heeft de gemeenteraad verzocht hem per 26-03-2019 eervol ontslag te verlenen.

De huidige leden zijn:

- Dhr. M.E. van den Heuvel MDR (voorzitter);
- Mevr. S. Bremer-Dijkhuis (plv. voorzitter);
- Dhr. M. Bakker; (tot 26-03-2019)

De leden zijn door de gemeenteraad benoemd voor een periode van drie jaar. Op voordracht van de rekenkamercommissie kunnen zij één keer worden herbenoemd voor een aansluitende periode van drie jaar.

In verband met het conform de termijn gelijktijdig aftreden van de heren Morée en Kirpensteijn, heeft de gemeenteraad op 27 februari 2017 besloten de termijn van de heer Morée met zes maanden te verlengen tot 6 maart 2018. Door deze maatregel was de continuïteit van de rekenkamer-commissie in 2018 beter gewaarborgd. De heer Morée is 6,5 jaar lid geweest van de Rekenkamercommissie Den Helder, waarvan 4,5 jaar als voorzitter. Toen de gemeenteraad in 2014 uitsprak de rekenkamerfunctie te willen doorontwikkelen, heeft de heer Morée deze handschoen gretig opgepakt. De commissie bestaat sindsdien uit alleen externe leden hetgeen de onafhankelijkheid ten goede is gekomen. Ter vervanging van de heer Morée is vervolgens een sollicitatiecommissie benoemd, belast met de werving van een nieuw lid. De commissie bestond uit de raadsleden mevrouw Biersteker en mevrouw Pater, geadviseerd door de heer Morée. Op voordracht van de sollicitatiecommissie heeft de gemeenteraad de heer Van den Heuvel per 6 maart 2018 benoemd. Ter vervanging van de heer Braas is vervolgens op 09-07-2018 de heer M. Bakker na voordracht door de sollicitatiecommissie als lid van de rekenkamercommissie benoemd. De heer Braas is zes jaar lid geweest van de Rekenkamercommissie Den Helder, waarvan de laatste maanden als voorzitter.

In tabel 1 is het rooster van benoemen, herbenoemen en aftreden weergegeven.

De rekenkamercommissie wordt ambtelijk ondersteund door haar eigen secretaris. Tot zijn vertrek op 1 juli 2018 was dat de heer M. Versteeg. Vanaf die datum werd vanuit de griffie de rekenkamer tijdelijk ondersteund door de heer R. de Jonge. Op 19 november 2018 is, na een sollicitatieprocedure waarbij ook de rekenkamercommissie nauw betrokken was, de heer J.C. Hagens tot ambtelijk secretaris benoemd. Naast zijn rol als ambtelijk secretaris is de heer Hagens ook voor enkele uren per week aangesteld als onafhankelijk onderzoeker.

Bijeenkomsten

Gedurende het jaar 2018 kwam de rekenkamercommissie elf keer in vergadering bijeen, de data waren:

- o maandag 15 januari
- o maandag 12 februari
- o dinsdag 6 maart
- o dinsdag 10 april
- o maandag 7 mei
- o dinsdag 12 juni
- o maandag 2 juli
- o maandag 10 september
- o maandag 15 oktober
- o maandag 26 november
- o maandag 17 december

De rekenkamercommissie heeft gedurende 2018 vier bijeenkomsten gehad met een afvaardiging van de gemeente; fractievoorzitters, het college van b&w en de raadsgriffier.

Op 2 en 3 november 2018 heeft de rekenkamercommissie een heisessie gehouden in huis Oosterleek te Oosterleek nabij Hoorn. Tijdens deze heisessie is onder andere gesproken over de ambities van de rekenkamercommissie en het onderzoeksprogramma voor 2019. Verder heeft de rekenkamercommissie haar rapport gepresenteerd in de vergadering van de betreffende raadscommissie en heeft waar nodig (extra) overleg gevoerd.

Rekenkamerbrief Conceptbeleidskader Verbonden Partijen

Naast reguliere onderzoeken kan de rekenkamercommissie ook een rekenkamerbrief uitbrengen. Daarmee kan snel worden ingespeeld op de actualiteit. Van dit instrument heeft de rekenkamercommissie gebruik gemaakt bij het aan de raadscommissie voorgelegde

conceptbeleidskader Verbonden Partijen. Met een kort onderzoek is gekeken in hoeverre de aanbevelingen uit het onderzoek naar verbonden partijen (2016) en de GRGA (2017) zijn verwerkt in het conceptbeleidskader Verbonden Partijen. Op 3 januari 2018 is de rekenkamerbrief aan de raads- en commissieleden toegezonden. Vervolgens is deze brief betrokken bij de commissiebehandeling van het conceptbeleidskader Verbonden Partijen op 9 januari 2018.

Onderzoeken

In 2018 is, als gevolg van de personele wisselingen binnen de rekenkamercommissie zelf, maar ook in de ambtelijke ondersteuning, slechts één uitgebreid en diepgravend onderzoek verricht.

Dat betreft het onderzoek naar het effect van de transformatie van de jeugdzorg.

Onderzoek naar het effect van de transformatie van de jeugdzorg

Het doel van dit onderzoek was inzichtelijk te maken hoe effectief het gevoerde beleid op het gebied van jeugdzorg is geweest de afgelopen jaren. Daarbij luidde de centrale vraagstelling als volgt:

Wat is (tot nu toe) het effect van de transformatie van de jeugdzorg in de gemeente Den Helder?

Deze centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in twintig deelvragen, waarbij het leidmotief steeds is hoe het beleid richting de toekomst kan worden verbeterd.

De Rekenkamercommissie heeft BMC onderzoek gevraagd het onderzoek uit te voeren.

Op 19 november 2018 is het rapport van de rekenkamercommissie gepresenteerd en toegelicht door Mevrouw Bremer-Dijkhuis in de commissievergadering Maatschappelijke ontwikkeling.

De aanbevelingen in het rapport van de rekenkamercommissie zijn door de gemeenteraad van Den Helder vervolgens op 3 december unaniem overgenomen.

Doorwerkingsonderzoek

In het najaar is, nadat midden november secretaris/onderzoeker de heer J. Hagens in dienst is getreden, een onderzoek gestart naar de doorwerking van de aanbevelingen die de afgelopen jaren door de rekenkamercommissie zijn gegeven. De RKC heeft daarbij besloten de

doorwerking van een vijftal onderzoeken in dit onderzoek te betrekken. Het gaat daarbij om de volgende onderzoeken:

1. "Grip op re-integratie", waarin onderzoek is verricht naar het re-integratiebeleid in de gemeente over de periode 2008 tot en met 2011;
2. "Externe inhuur en toekomstgericht formatiebeleid", waarin onderzoek is verricht naar de externe inhuur en het toekomstgericht formatiebeleid van de gemeente;
3. "Burgerparticipatie/Wijkgericht Werken", waarin onderzoek is verricht naar de burgerparticipatie en het wijkgericht werken binnen de gemeente;
4. "In zee met de marine", waarin onderzoek is verricht naar de samenwerking tussen de gemeente en de Koninklijke Marine die in de gemeente aanwezig is;
5. "Informatievoorziening over verbonden partijen aan de gemeenteraad", waarin onderzoek is verricht naar de informatievoorziening over verbonden partijen aan de gemeenteraad in 2015.

De start van het onderzoek heeft plaatsgevonden in december 2018. Het onderzoek wordt verricht door de eigen onderzoeker van de rekenkamercommissie, de heer J. Hagens samen met onderzoekster mevrouw N. Vogels van de Rainmengroup. Het onderzoek wordt vanuit de RKC begeleid door de heer M. Bakker. De oplevering van het onderzoek zal naar verwachting begin Mei 2019 plaatsvinden.

Helaas is, als gevolg van de personele wisselingen binnen de rekenkamercommissie en door het vertrek van de ambtelijke

ondersteuning in de zomer een aanzienlijk deel van het voor de rekenkamer beschikbare budget in 2018 niet benut. Daarbij komt dat de kosten van het onderzoek naar de transformatie van de jeugdzorg voor het grootste en belangrijkste deel reeds over 2017 waren geboekt. Vanwege het feit dat het onderzoek naar de doorwerking van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie weliswaar in 2018 gestart is, maar het onderzoek zelf, voor een belangrijk deel in 2019 plaats heeft, worden de kosten van dit onderzoek niet in 2018, maar in 2019 geboekt.

Gezien het onderzoeksprogramma van de Rekenkamercommissie in 2019 en de ambitie van de Rekenkamercommissie zal in 2019 dan ook een aanzienlijk groter deel en naar verwachting zelfs het gehele budget wel worden besteed.

Overige activiteiten Congres NVR

De rekenkamercommissie is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR). De heer Versteeg heeft op 25 mei 2018, namens de rekenkamercommissie, het congres van de NVR bijgewoond in Rijnsweerd.

In onderstaande tabel treft u de namen aan van de personen die namens de RKC de onderzoeken begeleiden.

Rekenkamerbrief conceptbeleidskader Verbonden Partijen	De heren R. Morée en G. Braas en mevr. S. Bremer-Dijkhuis
Het effect van de transformatie van de jeugdzorg	Mevrouw S. Bremer-Dijkhuis en de heer G. Braas
Doorwerkingsonderzoek naar aanbevelingen Rekenkamercommissie	De heer M. Bakker (Na diens vertrek de heer M. Van den Heuvel)
Schuldhelpverlening en Armoedebeleid	Mevrouw S. Bremer-Dijkhuis
Onderzoek door gezamenlijke rekenkamers naar de uitvoering van de wettelijke taken door de GGD Hollands Noorden	De heer M. Van den Heuvel

Financiën

Naast de begrote bedragen uit het verslagjaar staan hier ook de werkelijke uitgaven van de rekenkamercommissie in 2018.

Zie bijlage 1 voor een meerjarenoverzicht. Voor een overzicht van gemaakte kosten voor onderzoeken zie bijlage 2.

Jaarrekening 2018 Rekenkamercommissie Den Helder			
(Bedragen in €)		Begroting	Rekening
A	Onkostenvergoedingen en vergaderkosten	14.500	13.159
B	Deskundigheidsbevordering (incl. congressen, bijeenkomsten, etc.)	1.500	215
C	Lidmaatschappen, abonnementen	550	785
D	Onvoorzien	1000	1348
E	Externe ondersteuning	42.450	7.630
	Totaal 2018	60.000	23.137

Onderzoeksplan 2019

Onderwerpkeuze

De Rekenkamercommissie Den Helder bepaalt onafhankelijk de onderzoeksonderwerpen die zij in 2019 oppakt. Suggesties kunnen worden voorgedragen door de leden van de rekenkamercommissie, leden van de gemeenteraad, het college, leden van de raadscommissies, organisaties en inwoners van Den Helder.

Het aantal uit te voeren onderzoeken wordt door de rekenkamercommissie mede bepaald op basis van het beschikbare budget en de beschikbare verwerkingscapaciteit van commissie en raad. De onderwerpen van onderzoek worden getoetst aan de hand van de selectiecriteria, zoals opgenomen in het document 'Missie en werkwijze'.

Tijdens het overleg met de fractievoorzitters worden regelmatig onderwerpen voor onderzoek aangedragen en besproken. Dit dynamische overleg zorgt ervoor dat er altijd een actuele groslijst met potentiële onderwerpen beschikbaar is.

Onderzoeks- onderwerpen

In het laatste deel van het eerste kwartaal/begin tweede kwartaal zal een onderzoek worden opgestart naar de schuldhulpverlening en het armoedebeleid in de Gemeente Den Helder.

Naar verwachting zal over de bevindingen en uitkomsten van dat onderzoek in het derde kwartaal kunnen worden gerapporteerd aan de gemeenteraad.

De rekenkamercommissie wil daarnaast graag in het tweede/begin derde kwartaal gezamenlijk met de rekenkamers van onder andere Alkmaar en Medemblik, maar mogelijk ook met deelname en inbreng van andere rekenkamers

en rekenkamercommissies een onderzoek doen naar de GGD Hollands Noorden. Met name omdat de GGD Hollands Noorden een gemeenschappelijke regeling betreft waarin door maar liefst zeventien gemeenten wordt samengewerkt, vindt de rekenkamercommissie het belangrijk om voor dit onderzoek samen te werken met de regiogemeenten.

Financiën onderzoeksplan 2019

De rekenkamercommissie heeft de beschikking over een eigen budget voor de uitvoering van haartaken zoals beschreven in de 'Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014'.

In de programmabegroting 2019 is voor de Rekenkamercommissie een bedrag opgenomen van € 60.000, -

Voor de begroting 2019 van de rekenkamercommissie; zie bijlage 1.

Tabel 3 Groslijst Onderzoeksonderwerpen

Prestatieafspraken volkshuisvesting
Subsidiebeleid gemeente Den Helder
Decentralisaties in het sociaal domein
Verzelfstandiging van de haven
Milieupark Oost (Voorheen VOF 't Oost)
Effecten van (pre-)mediaton op bezwaarschriften en beroepszaken
Duurzaamheid
Sturing en toezicht op de RUD NHN

Bijlage 1:
Begroting en rekening meerjarig

Begroting 2019	Rekenkamercommissie Den Helder			
<i>Bedragen in €</i>	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018	Begroting 2019
Onkostenvergoeding	14.701	14.500	13.159	14.900
Deskundigheidbevordering Incl. congressen, bijeenkomsten	205	1.000	215	800
Lidmaatschappen, abonnementen	580	595	785	800
Onvoorzien	324	1.000	1348	1.000
Externe ondersteuning	44.112	42.905	7.630	42.500
Totaal	59.922	60.000	23.137	60.000

Bijlage 2: Overzicht onderzoekskosten

Onderzoek	Start	Gereed	Kosten 2017	Kosten 2018	Kosten 2019	Totaal
Rekenkamerbrief conceptbeleidskader Verbonden Partijen	December 2017	Januari 2018	-	2.640	-	2.640
Het effect van de transformatie van de jeugdzorg	December 2017	3 ^e kwartaal 2018	19.962	4.990	n.n.b.	24.952
Onderzoek naar de doorwerking van aanbevelingen rekenkamercommissie	December 2018	Mei 2019	-	0	4646.	n.n.b.
Onderzoek naar de schuldhulpverlening en armoedebeleid	April/Mei 2019	September /Oktober 2019	-	-	n.n.b.	n.n.b.

